

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Mestské zastupiteľstvo v Košiciach uznesením č. 814 zo dňa 26. 6. 2025 požiadalo vypracovať stratégiu a návrh VZN k umiestňovaniu výdajných boxov na území mesta Košice.

Mesto Košice už prijatím nového územného plánu (účinného od 1. 9. 2025) schválilo nasledovné záväzné regulatívy:

- C.4.15.3 *Samoobslužné zásielkové boxy neumiestňovať vo verejnom priestore ako samostatne stojace zariadenia.*
- C.4.15.4 *Samoobslužné zásielkové boxy zabudovať do budov alebo objektov vytvárajúcich kompozíciu verejného priestoru alebo ich k nim pridružiť a to integrovaním v rámci slepých fasád (t. j. bez dverných a okenných otvorov). Najvhodnejšie je umiestňovať ich v interiéroch týchto budov alebo objektov.*
- C.4.15.5 *Samoobslužné zásielkové boxy umiestňovať v blízkosti parkovísk tak, aby na zabezpečenie ich zásobovania nebolo potrebné vťahovanie dopravy do peších ťahov, rozptylových plôch pri objektoch občianskej vybavenosti a pod.*

Tu je potrebné zdôrazniť, že **územný plán sa vzťahuje na umiestňovanie stavieb**, ktoré spravidla podliehajú konaniu podľa stavebného zákona.

Podľa metodického usmernenia Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR č. 14516/41750/2025/5.1.2 zo dňa 16. 7. 2025 k balíkoboxom/balíkomatom v zmysle zákona č. 25/2025 Z. z. Stavebný zákon (v prílohe materiálu) však z povahy konštrukcie balíkoboxov vyplýva, že **spravidla nejde o stavbu**; zároveň tento úrad explicitne uvádza nasledovné:

„Vzhľadom na to, že dochádza k nekontrolovateľnému umiestňovaniu balíkoboxov, je možné pristúpiť aj k stanoveniu podmienok ich umiestňovania, resp. k ich regulácii napr. prostredníctvom všeobecne záväzného nariadenia (VZN) podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. V takomto prípade ide o nástroj obce ako samosprávy, ktorým môže obec určiť podmienky pre umiestňovanie balíkoboxov na svojom území. Táto „regulácia“ nepatrí pod prenesený výkon štátnej správy na úseku výstavby. Uvedené riešenie je v kompetencii obce pri výkone samosprávy, a preto aj prípadnú kontrolu dodržiavania podmienok všeobecne záväzného nariadenia, resp. zriadenie nápravy nemôže byť v kompetencii stavebného úradu ako preneseného výkonu štátnej správy.“

Keďže absentuje zákonné ustanovenie o kompetencii obce, ktorá by sa výslovne týkala vyššie uvedenej záležitosti, mesto Košice ešte v septembri 2025 požiadalo Ministerstvo vnútra SR – gestora zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ako základného samosprávneho zákona miest a obcí) – o usmernenie k možnosti prijať VZN, berúc na zreteľ metodické usmernenie Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR. Ministerstvo vnútra sa však k danej veci nevyjadriло.

Keď uvažujeme nad **základnými legislatívnymi východiskami**, berieme do úvahy predovšetkým nasledovné ustanovenia:

Podľa § 2b ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. *verejné priestranstvo je ulica, námestie, park, trhovisko a iný priestor prístupný verejnosti bez obmedzenia, ktorý bez ohľadu na vlastnícke vzťahy slúži na všeobecné užívanie (...).* Z tejto definície je zrejmé, že **verejné priestranstvo nie sú len mestské nehnuteľnosti**.

Podľa § 4 ods. 3 písm. f) zákona č. 369/1990 Zb. *obec pri výkone samosprávy (...) vykonáva správu (...) verejných priestranstiev (...).*

Podľa čl. 68 Ústavy SR *vo veciach územnej samosprávy a na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona môže obec a vyšší územný celok vydávať všeobecne záväzné nariadenia.*

Zároveň možno poukázať aj na nový zákon č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní, ktorý osobitne splnomocňuje hlavné mesto Bratislavu a mesto Košice nasledovne (§ 39 ods. 2): *„Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava a mesto Košice môžu všeobecne záväzným nariadením ustanoviť osobitné podmienky na priestorové usporiadanie územia a funkčné využívanie územia a územnotechnické požiadavky na výstavbu na území Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy alebo na území mesta Košice alebo ich mestských častí, a to v oblastiach ustanovených všeobecne záväznými predpismi podľa odseku 1 písm. b) a c).“*

Potenciálne požiadavky smerujúce k regulácii balíkomatov môžu mať rozmanitý charakter: počínajúc od vzdialenosti, ich výzoru (farebnosti) či spôsobu umiestnenia až prípadne po určenie maximálneho počtu v určitej lokalite.

Zároveň z pohľadu aktuálneho stavu je ako zásadný problém vnímaný práve pohyb doručovacích vozidiel (so zásielkami) po chodníkoch až do bezprostrednej blízkosti balíkomatov, kde sa následne umiestňujú zásielky do jednotlivých schránok.

Pri uvažovaní nad mierou reguláciou, ktorá by sa mohla „zmestiť“ do medzí v zmysle základných legislatívnych východísk, si spracovateľ materiál zvolil konzervatívnejší prístup tak, aby minimalizoval prípadné pochybnosti ohľadom toho, či je vôbec daná kompetencia obce legislatívne upravovať predmetnú záležitosť – keďže sa tým nepochybne zasahuje do vlastníckeho práva vlastníkov súkromných nehnuteľností, ktoré tvoria verejné priestranstvo.

Práve so zreteľom na vyššie opísaný problém sa navrhuje, aby sa primárne regulovala len vzdialenosť balíkomatov od prístupovej cesty.

B. Osobitná časť

K § 1

V ustanovení sa vymedzuje predmet a vzhľadom na „právnú citlivosť“ témy sa výslovne odkazuje aj na základné legislatívne východiská.

K § 2

V snahe predísť akýmkoľvek interpretačným pochybnostiam sa definujú zákonné pojmy, a to „samoobslužné výdajné zariadenie“ (pre ktoré v dôvodovej správe používame voľnejší pojem balíkomat), „verejné priestranstvo“ a „prístupová cesta“. Pojem „verejné priestranstvo“ v plnom rozsahu preberá zákonnú definíciu podľa § 2b ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb.

K § 3

Kľúčovým ustanovením VZN sú všeobecné podmienky umiestňovania balíkomatov. Ako záväzné sa navrhuje určenie maximálnej vzdialenosti balíkomatu od prístupovej cesty a zákaz

jeho umiestnenia na verejnej zeleni. Ostatné ustanovenia v paragrafe (odseky 3 a 4) majú skôr rámcový charakter, u ktorých nie je možné očakávať priamu právnu vynútiteľnosť.

K § 4

Osobitné podmienky sa týkajú len verejného priestranstva, ktoré tvoria mestské nehnuteľnosti. Ide taktiež o všeobecné ustanovenie, ktorého aplikácia môže byť podrobnejšie upravená mimo rámca VZN.

K § 5

V prechodnom ustanovení sa špecifikuje 5-ročné prechodné obdobie, v ktorom by sa všetky v súčasnosti umiestnené balíkomaty mali dať do súladu s podmienkami ustanovenými vo VZN.

Na rokovaní Mestskej rady v Košiciach dňa 10. 2. 2026 prebehla diskusia k návrhu VZN, pričom väčšina členov sa verbálne priklonila k záveru, že navrhované 5-ročné prechodné obdobie sa javí ako neprimerane dlhé a je na mieste uvažovať o skrátení lehoty na jeden rok. Vzhľadom na to, že návrh VZN bol zverejnený na pripomienkovanie verejnosťou ešte pred rokovaním mestskej rady, prípadnú zmenu textácie VZN možno vykonať prostredníctvom pozmeňujúceho návrhu.

K § 6

Berúc na zreteľ obsah VZN sa navrhuje dlhšia legisvakačná lehota ako je zvyčajná.

V Košiciach 10. 2. 2026

Spracoval: referát právny a legislatívny